

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45,

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Compromis.

Sibiu, 13 Octombrie n.

După o odihnă binemeritată de cinci zile, în cari s'au bucurat de o nouă vacanță parlamentară, părinții patriei s'au întrunit Luni de nou în frumosul palat al țării de pe malul Dunării, pentru a-și continua oboșitoarea activitate de legiuitori ai acestei patrii. Firește, în forma de până acum, făcând numai votări nominale asupra unor propuneri ori petițiuni de minimă importanță, ori ascultând interpelări în chestii lipsite de orice interes. Căci așa vrea opoziția obstrucționistă: să nu lucreze nimica, ci să răpească timpul cel scump cu comedia condamnată de întreaga opinie publică din țară, cu *obstrucția*, de astădată într-o adevăr nemotivată.

Și guvernul, cu zdrobitoarea sa majoritate parlamentară, stă, conform promisiunii făcute din capul locului, cu totul impasibil în fața acestui joc frivol al opoziției, și așteaptă cu indulgență, ca opoziția să depună armele de bună voie, — când se va simți oboșită.

Așa se pare, că ne-am apropiat deja bine de acest moment însemnat. Întrunirea de nou a deputaților țării s'a făcut Luni într-o zodie norocoasă. Pecând mai nainte nu se vorbea, decât de purtarea luptei în contra guvernului până'n pânzele albe, iar din cealaltă parte despre absoluta necesitate de a fi zdrobită opoziția *cu forța*, pentru a se putea aduce la valoare principiul despre respectarea voinței majorității: acum se vorbește și se scrie foarte mult despre posibilitatea legării unui compromis între partidul dela putere și opoziția obstrucționistă, după receptul cel vechiu și bine cunoscut, ca să se sature și capra, și să rămână și varza.

Încă nu stăm în fața unui fapt împlinit, dar semnele arată, că compromisul va fi legat, ori acum, ori mai târziu. Celce a luat inițiativa și a purtat și poartă pertractările cu factorii competenți, pentru a duce lucrurile la bun rezultat, e președintele camerei, domnul *Albert Berzeviczy*, firește, cu știrea și consentimentul guvernului. Mercuri a avut dl *Berzeviczy* o lungă constătuire cu domnul *Justh*, iar ieri, Joi, cu dnul *Kossuth*, apoi cu conții *Andrássy*, *Zichy* Aladár și *Károlyi* József, toți șefi de partide mai mult ori mai puțin obstrucționiste, dar toate opoziționale.

Partidul guvernamental nu e străin de ideea compromisului, nu pune pedeci realizării ei, dar cere în modul cel mai hotărât, ca opoziția să nu recurgă la arma folosită în trecut și să ceară capul prim-ministrului, ori retragerea întregului cabinet, ca jertfă, pentru că aceasta majoritatea compactă parlamentară de astăzi nu se va învoi nici de cum. Și opoziția a și declarat prin șefii ei, că jertfe personale de astădată nu cere. Tot ce cere opoziția, se

poate reasuma în următoarele: Disputa asupra legilor militare să fie întreruptă și amânată până la mijlocul lui Decembrie, din motivul, că ele nici în Austria nu sunt puse încă la ordinea zilei. Opoziția imediat va sista apoi obstrucția tehnică și va vota fără multă vorbă bugetul anului viitor, pe care ministrul de finanțe l-a prezentat dietei în cursul ședinței de ieri, pentru că țara să nu ajungă în stare de ex-lex, cu începerea anului ce vine. Cere însă, ca guvernul să se oblige, că în anul 1912 va prezenta dietei proiectul de lege despre reforma electorală, astfel, ca până la finea anului 1912 proiectul să poată fi discutat și votat. Parlamentul să înainteze apoi adresă Regelui, în care acesta să fie rugat să rezolveze chestia steagului și a emblemei conform dreptății și dorinței națiunii maghiare.

Oricine poate vedea și poate înțelege, că nu e mult aceea ce cere opoziția, și că formularea pretensiunilor ei în felul acesta seamănă mult cu o capitulare formală. Nu e act de dejosire deci, dacă guvernul și majoritatea sa primește aceste condițiuni, sub cari apoi parlamentul ungar se poate apuca de o muncă mai rodnică decât aceea pe care o sevărește de vre-o trei luni încoace. Și cu toate acestea, este o greutate mare, care trebuie învinsă, pentru a se putea lega compromisul pe care-l va saluta cu bucurie întreaga țară, anume: noua lege electorală. Se știe, că altcum dorește partidul lui *Justh* să fie făcută aceasta lege, altcum contele *Tisza*, sufletul partidului guvernamental, și altcum dl *Kossuth* cu ai sei partizani. E vorba acum, că va putea ajunge guvernul la înțelegere cu partidele opoziționale în chestia reformelor electorale, ori nu? Dacă se ajunge la înțelegere, compromisul se face, în cas contrar nu. Interesele țării cer însă, ca să se facă înțelegerea, să se lege compromisul, pentru că parlamentul să fie adus la funcționare normală; și ținând cont cei chemați și competenți de aceste mari interese ale țării, credem că vor căuta să delature toate greutatețile și să ajungă la mult dorita bună înțelegere, astfel însă, ca ea să nu fie în detrimentul, ci în favorul popoarelor patriei acesteia. Sperăm deci, că vom putea vesti cât mai curând sistarea obstrucției și intrarea parlamentului în apele unei munci rodnice și fericitoare pentru patrie și toate popoarele ei!

Pe lângă posibilitatea legării unui compromis pledează și împrejurarea, că după cum se vestește, cercurile înalte dela Viena nu sunt mulțumite cu proiectele militare, aflătoare în discuție în dieta ungară, și ar voi să facă în ele mai multe modificări, reclamate de planul de muncă al noului ministru de război. Și astfel la tot cazul ne putem aștepta la o schimbare apropiată a situației politice dela noi.

Cum să fie organizarea preoției?

(Articol din „Biserica și Școala“.)

Natura începe a zăvori tot mai mult drumurile pribegilor, iar gândurile omului lucrător cu mintea, se adună împrejurul căminului său de lucru. Ne aflăm adevărat, în sezonul de muncă al păturei intelectuale. Preotul încă fiind un astfel de lucrător, pe lângă alte ocupațiuni zilnice, are răgaz să se ocupe și cu meditațiunea asupra sufletelor și faceri ale artei sale: păstoria sufletelor.

Iată, așa am ajuns și eu, de astădată să mă ouget asupra unicului mijloc, care-i poate servi preotului de sfătător și luminător în greaua sa chemare, care este: adunarea în conferințe.

Am oțit, că în districtul Orășii-mari, s'au reactivat conferințele pastorale, după un program cuminte stabilit, ceea noutate în Metropolia noastră. În arhidieceză, se vorbește că, acum se rănduiesc conferințele preoțești după tractate*. În celelalte două dieceze, încă se țin conferințe tractuale, dar nu pretindându-se și nu în modul cum cer trebuințele timpului. Această împrejurare denotă, că suntem în formațiune, nu am ajuns încă în poziția de a sistematiza o școală practică pentru educarea reciprocă a clerului.

Trebuie să constatăm, că ținerea conferințelor preoțești, în felul cum s'a uzat până acum, și rezultatele sporadice din unele tractate protopopești, nu pot satisface marea preoție din întreaga mitropolie, cu atât mai vârtos, că lipsește unitatea de acțiune, care să urmărească sistematic și intensiv, ajungerea uneia și aceleiași ținte.

Și ce vedem? Nemulțămirea preoției cu starea latentă, în care se află, e tot mai întărită. O bună parte pretinde dreptul de organizare în reunitiune, ca să-și vadă de treburile sale și să-și vindece ranele de oări suferite. Adevărat, că doleanțele celor mai mulți, cari reclamă înființarea reunitiunii, se refer excludiv la ameliorarea stării materiale, și numai dispartent de puțin am auzit accentuându-se partea cea mai ponderantă — după mine — educarea și instruirea clerului pe calea asocierii, care e sufletul chestiunii. Evident însă, că există o lacună în viața preoției care trebuie delaturată.

E doară fapt constat, că față de trecut agendele oficiale și extraoficiale ale preotului, azi s'au sporit radical, și ca să poată sta la înălțimea chemării, are lipsă de consultare înțeleaptă, de lumină tot mai multă și de îndemnuri stăruitoare. Dar se mai știe, că sunt între preoți de ceice dispun de un capital mai mare în teletual și au nobila ambițiune să și-l aducă la valoare. Cei mai mulți însă se învârtesc într'un orizont strâmt de vederi asupra lucrurilor de natură pastorală; falcie, care le luminează cărările e de oapăi, și în fața problemelor vieții stau neorientați; iar aceste neajunsuri se întemeiază pe împrejurarea, că nu au ocaziune a se adănci în meditațiune și a discuta împreună asupra lucrurilor. Urmează din acestea, că clerului nostru trebuie să i se dea ocaziune a-și face selecțiunea, dictată de împrejurări, precum o cere interesul bisericii, ceea ce se poate ajunge numai prin întruniri.

Dar ce fel de întruniri?

Onorați cititori vor aștepta poate, ca eu să aderez la organizarea preoției în reunitiune. Din capul locului declar însă, că nu pot fi aderentul unei astfel de organizări. Și nu pentru că doară nu ar fi bună, ci din simplul motiv, că nu se poate susține; căci odată înființată, de bună seamă și-ar da de mal. Aceasta voi să o și dovedesc.

Acum câțiva ani, trei preoți fruntași ai diecezei noastre, începuseră a face propuneri pentru organizarea preoției în reunitiune. Unul era profesor seminarial,

*) La noi în arhidieceză conferințele preoțești s'au reactivat din anul 1899, de când a venit în fruntea arhidiecezei actualul arhiep. și mitropolit, I. P. S. Sa, Ioan Mețianu.

doi dintre ei s'au promovat mai târziu la demnitatea de protopresbiter, și dintre toți numai unul din acești din urmă trăiește. Destul, că dânzii s'au fost adresat și subscrisului, ca în conferința tractului Timișorului, să le sprijinesc apelul. Chestia s'a pus, din partea actualului părinte protopop, la ordinea zilei, și s'a deschis discuțiunea asupra ei: pro și contra. Iar rezultatul? Un coleg cu judecată calmă și înțelept la cuvânt, care e încă în viață, și îi doresc să fie și sănătos, combătu ideea în acest senz: Bine. Dacă ne constituim în reunitiune, trebuie să luăm parte și la adunări. Și precum se știe, ținându-se ele în localități, cari nu pot fi aproape de toți preoții, în absența noastră pe mai multe zile de acasă, cine ne cumeșcă bolnavii și ne îngroapă morții? Iar alții mai făceau obșervări de tot aspre în alte privințe. Și după motivări ca acestea, se înțelege dela sine, că discuția nu s'a putut încheia decât cu perhoroscarea ideii, de notorietate pentru prezent, ca toamă în conferința a celor preoți, din sinul cărora s'a pornit acum o nouă mișcare.

Evident dară, că în statul preoțesc domnesc alte împrejurări, cari nu îngăduiesc a-l pune în comparație cu statul oamenilor din alte branșe, cari se constituie în reunitiuni. Membrii reunitiunii preoțești nu sunt în poziția de a lua parte la adunări, precum cere interesul lor.

Și mai este o împrejurare, care nu favorizează înființarea reunitiunii preoțești. Pe protopresbiteri nu i-ar putea obliga statutele a fi membri activi, cel mult pot fi pasivi. Și de regulă se întâmplă, că preoții cei mai desțoinici și înaltețți, cari stau azi în fruntea conducerii, mâne se promovează la demnitatea de protopresbiter, prin ce legăturile cu reunitiunea se frâng de bunăseamă, și nu odată se poate întâmpla, ca să nu se afle alții, cari să le umple locul.

Altfel, reunitiunea preoțască nici nu poate fi o instituțiune perfectă, când din sinul ei lipsește floarea preoției; pentru că între protopresbiteri sunt cei mai luminați preoți, iar prin statute s'ar putea exercita presiune asupra lor, ca să-i oblige de membri activi.

În consecință, toamă pentru că adunările preoțești ținute la luminarea și cultivarea clerului, trebuie să acvireze elementele cele mai luminate, pentru a lua parte activă. Aceasta însă se poate numai pe o singură cale: prin conferințele puse de lege și anumite sistematizate în cadrele unui regulament, votat din partea autorității supreme bisericești, pentru întreaga Metropolia. Regulamentul să cuprindă toate dispozițiunile, cari urmăresc prosperarea bisericii, cultivarea clerului și ameliorarea soției lui. Se receră acest regulament pentru întreaga Metropolia, căci precum biserica lui Hristos este una, astfel una să fie și acțiunea membrilor ei. Ținerea conferințelor să fie obligatorie, pe termene fixe, întocmai ca ținerea sinoadelor și cu agende detaiate.

De încheiere trebuie să observ, că și în privința aceasta, biserica soră din România ne-a întrecut. Acolo s'a votat în anul trecut (1910) de Consistorul superior bisericesc și de sf. Sinod, regulamentul pentru conferințele pastorale ale preoților și diaconilor din întreaga țară. Conferințele sistematizate prin acel regulament, urmăresc aceleași scopuri, cari le urmăresc și noi și sunt de 2 feluri: pe județe și pe cercuri. Cele pe județe se țin odată pe an. La acestea iau parte toți preoții cerului; la cele pe județe fiind în 2 serii — în considerarea depărtării locului și a funcțiunii preoțești din parohii să nu suferă — iau parte câte jumătate din preoți la o serie. Atât protiereii, ca președinți, cât și preoții au rol foarte activ, și în sensul regulamentului sunt datorii a observa ținută deamănă și cuviincioasă. Regulamentul s'a publicat în „Bis. ort. rom“.

O asemenea organizare se potrivește și cu interesele bisericii și preoției noastre. Și cred că a sosit olinirea vrămii, ca să o dobândim. *Nicolae Crizmaru.*

Acest articol, publicat la loc de frunte în „Biserica și Școala” din Arad, l-am reprodus în „Telegraful Român”, pentru ca să vadă preoțimea noastră cum judecă oamenii înțelepți și oumpătați. Din partea noastră completăm articolul On. Domn Nicolae Crismariu, paroh în Bărateaz, cu două observări și anume:

1. Dacă preoțimea noastră din metropolia întreagă — prin o minune oarecare, — s'ar organiza într-o reuniune, înțrebăm noi: unde s'ar putea întruni cei 3000 de preoți?

2. Ori-ce organizare în afară de prescripțiile Statutului organic ar reclama compunerea de statute speciale, cari trebuie să aibă și aprobarea guvernului țării.

Redacțiunea.

Dela sate.

Sfințirea școlii din Sântandreeș.

La întâlnirea romantică vâi a Cernei cu șeful Mureșului e situată frunza comună Sântandreeș, care până mai ieri alaltăieri își adăpa mișcările odrasle, din izvorul culturii, la olaltă cu cei din Sântandreeș, într-o zidire afară de comună la marginea drumului de țară, care a servit cândva de cârciumă și era în stare derăpantă.

Venit-a însă timpul, când frații au trebuit să se despartă, și fiecare din ale sale să-și susțină școala proprie, — și aceea în locașe corespunzătoare timpului și legilor.

Vrednicii sântandreeși au înțeles glasul vremii și la stăruințele zelosului lor preot George Popovici, care abia se află între ei de un an și jumătate și a învățătorului Ioan Popovici, și-au zidit aproape numai din mijloacele lor proprii (repartiție) o școală imponentă, un adevărat palat, care înfrunște toate rezerțele moderne, încât eu fală stă în rând cu cele mai frumoase școli din comitat. Zidirea cu loc cu tot costă la 15—16.000 cor.

În ziua „Nașterii Născ. de Dzeu” s'a săvârșit sfințirea acestei școli cu o solemnitate deamă de însemnată a actului. Des de dimineață neastâmpărul făcuse a se aduna în fața noiei școli aproape întreg poporul cu preotul și învățătorul în frunte, spre a aștepta pe P. O. D. protopresbiter și însoțitorii săi. Erau de față încă mulți din jur, membrii corului din Orăștie sosiți cu trenul de 7 ore dela Pîșchi, preoți și popor din jur. De pe fața fiecăruia se putea ceti bucuria omului conștient, că și-a împlinit în mod demn chemarea, — și acum cu drag așteaptă pe cel ce în numele mai marilor vine să-și ia în seamă rodul muncii.

La orele 9 se ivește cotind din drumul țării un convoi de trăsură, cari aduceau pe oaspeții mult așteptați. Între aceștia am remarcat pe P. O. D. protopresbiter Dr. Ioan Dobre, pe dl Dr. F. Hossu-Longin și doamna, Dr. Iustin Pop, adv., Dr. P. Groza, Dr. Tătar, avocat, toți din Deva, cari reprezentau comitetul despărțământului „Asociațiunii”, apoi pe dnii preoți Ghila și Șinca cu doamna și încă alți mulți domni și doamne, cari mi-au trecut cu vedere.

FOIȘOARĂ.

Buna înțelegere și încununarea proceselor.

Conferență pentru popor. Ținută cu prilejul adunării generale a despărțământ. V. Săliște în comuna Armeni de preotul Ioan Popa.

(Fine).

Să fim deci cuminți și cât putem să ne ferim de judecăți ca de foc, să încununăm procesele! Lucrurile mărunte, ne fiind noi înșine în stare să le isprăvim, să cerem ajutorul celor mai de aproape, a oamenilor aleși de noi, să cerem sfatul preotului, notarului, precum și al judeului și al juraților, cari fiind din sat, cunoscând nevoile mai de aproape, mai cu înlesnire, mai cu puțină cheltuială ne vor împărți dreptatea, ori neputându-o împărți totuși ne vor da un sfat, pe care urmându-l numai de bine ne poate fi.

Și acum, deși în marginea unei prelegeri cari nu pot să fie prea întinse, spre întregirea lucrării, spre a nu ne fi prea cu mirare, cum din lucruri mici se pot ajunge la lucruri mari, afla cu oale a mă opri o clipă și asupra celei mai mari patimi oare dă naștere tuturor desbinărilor — și care nu este alta, decât patima mândriei.

De ne grăim de rău, de ne pismuim, de ne batjocorim, de venim în ceartă cu cineva, de ajungem la judecăți, de cele mai desmulteori mânia este pricina. Până n'am ajuns cu cineva în mânia, nu ne-am gândit la nimic ce ar putea fi spre răul și

După descălecarea în fața școlii părintele G. Popovici din loc, prin o vorbire scurtă și ținută în terminul cel mai calduros, bineventează pe noii oaspeți care reprezentanți ai comitetului despărțământului Asociațiunii. Arată, în numele comitetului parohial și a întregului popor, marea bucurie ce le cauzează venirea în mijlocul lor a reprezentanților culturii românești.

După acestea îndreptându-ne cu toții la sf. biserică, s'a servit sf. liturgie prin P. O. D. protopresbiter Dr. Dobre însoțit de preoții G. Ghila din Băcia, N. Troacă din Băroca-mioș, A. Lala din Băscaria, G. Popovici din loc, G. Copos din Cristar și Șinca din Cănelul-de-jos.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al dlui Branga din Orăștie, executând neîntrecută liturgie a maeștrului G. Dima, cu o rară precizie și făcând o puternică electrizare a sentimentelor poporului, de care era tiosă biserica și jurul ei din afară. Eram trecuți în lumea idealurilor și a viselor. Trebuie să amintesc aoi, că corul dlui Branga dispune de puteri bune și condus de dsa se validitează ca un cor probat și de prima forță.

Terminându-se sf. liturgie ne-am îndreptat în lung convoi, bieții de școală sub conducerea inv., bărbați în șiruri de câte patru cu capetele descoperite, cu rapori și iocane în mâni, în sunetul clopotelor și a cântărilor preoților cu un șir nesfârșit de femei spre noua școală.

E aproape de nedescris minunatul tablou ce ne înfățișa convoiul acesta compus din vreo 1000 de strănepoți de ai marelui Traian: bărbați, femei, copii, inteligenți, popor, toți cuminți, smeriți, cu cernici, dându-și fiecare seamă de însemnată a actului măreț. Cu încredere în viitor mergeau, ca plecându și genunchele fiecare să-și înalte rugăciunea ferbinte către Tatăl cel de sus, să-și reverse darul său peste noul locaș al culturii, care să fie izvoșul nesecat, la care să se adape miile de odrasle ale poporului, din neam în neam.

Ajunși la școală, după ce s'a făcut sfințirea apei și s'a cetit molitva îndatinată, P. O. D. protopresbiter Dr. Dobre rostește o prea frumoasă predică, în care dupăce face istoricul școlii noastre confesionale dela întemeietorul ei, marele Andreu Șaguna până în zilele noastre, accentuiază cu cuvinte de laudă zelul preotului local G. Popovici, a inv. I. Popovici și a întregului popor, cari toți la olaltă prin muncă încredată și în bună înțelegere dându-și seamă de cernițele timpului s'au știut înșufleți și au ridicat acest altar al culturii.

Pomeniște cu multămită și cu recunoștință despre ajutoarele primite dela P. Ven. Consistor, dela marele mecenat V. Stroescu și dela Inst. „Deceba” din Deva.

Face asemănarea, că un popor fără cultură e asemenea unui om orb, pe când cel cu cultură e asemenea unui om cu vedere. Până când cel cu vedere înainteză pe toate căile, fiindu-i dată posibilitatea de a se feri; cel fără vedere se potonește la tot pasul, fiind viața pentru el numai un chin. Îndeamnă poporul a îmbrățișa cu toată dragostea învățătura, singura care e în stare a-l duce la înviatare pe toate căile.

pagaba lui; cum am ajuns însă, câte și mai câte porniri păgubitoare se urzesc și dintr-o parte și dintr-alta, — toate spre stricăciunea celor învrăjbiți. Și până unde poate ajunge răul, ne va arata desorierea următoare a mândriei:

Mânia este o patimă și încă mai urâtă, mai crudă și mai grozavă decât ori care alta. Mânia este soră cu nebunia și cu beția, este o spăimântătoare adunătură de tot soiul de nenorociri. Ea uită până și legăturile de rudenie, nu e în stare a deosebi dreptatea și adevărul, caută să se reverse spre a se îneca în sânge și omor, zice un slugitor al lui Cristos.

Continuă apoi spunând: „Omul în mânia își pierde judecata. El cunoaște fără îndoială chipul: Sângele clocotește în jurul inimii sale, mânia îi dă o față grozavă la văzut, înroșită de febrărea lăuntrică a sângelui său, ochii săi nu mai sunt aceiași ci aprinși și scânteietori; părul zburlit; buzele învinețite îi tremură, răsuflarea îi este șuierătoare, el geme și mugește; dă din mâni, și picioarele îi tremură, dinții îi scârșesc. Nu oruță pe nimeni”. (Albina An. VIII. pag. 759).

Ce nu este omul în stare să săvârșească în flacăra unei astfel de patimi? La câte urmări negândite și îngrozitoare, la câte pagube trupești și sufletești — la ce judecăți ne sfârșite nu ne poate duce? Căci omul, cuprins în vârtejul apelor sale, este nebun, este beat, nu știe ce face!

Învățăturile evanghelice, cât și-a oamenilor înțelepți, cunoscând roadele crude, amare și otrăvitoare de suflute ale mândriei, ca un îndemn de străduință, de-a ne

Preț apoi destinațiunii noul locaș al școlii, îndemnând poporul a o griji ca tesaarul cel mai scump, — și rugând pe Dzeu ca să-i fie protector în toate timpurile, pentru a putea fi izvor de adevărată cultură pentru fiii și urmașii acestui popor din neam în neam.

A urmat stropirea cu apă sfințită a încăperilor școlii și a poporului.

La 1 oră d. e. despărțământul „Asociațiunii” și-a ținut adunarea în fața școlii. Prima adunare sub conducerea actualului nou director, dl protopresb. Dr. Dobre. După deschiderea adunării s'a dat citire raportului general, care luându-se la cunoștință a urmat conferința dlui avocat Dr. Iustin Pop despre însemnată și scopul „Asociațiunii”, conferință lucrată și predată cu multă pricepere și cunoștință de cauză.

După adunare ne-am intrunit la banchet în sala școlii, la care au participat aproape 100 persoane. S'a toastat: P. O. D. protopresbiter pentru Excel. Sa I. P. S. domn Arhiepiscop și Mitropolit I. Meșianu, pâr. N. Troacă pentru dnul protopresbiter, ca șef tractual, inspector școlar și nou director al despărțământului Deva al „Asociațiunii”, părintele locului George Popovici pentru membrii comitetului desp., mulțumind totodată participanților pentru prezentarea lor, care a ridicat mult praznicul, Dr. I. Pop pentru daina română, închinând în sănătatea membrilor corului și a dirigentului Branga, la ceea ce răspunde dl Branga. Au mai vorbit pâr. Lala pentru preotul, învățătorul, comitetul parohial și pentru popor, Dr. Tătar pentru femeia română, închinând pentru doamna Hossu, prezenta Reuniunii femeilor rom. din comitatul Hunedoarei. În fine a vorbit dl Dr. Francisc Hossu Longin pentru tinerime.

După banchet s'a început nedeea cororală. Iși era mai mare dragul să vizi, cum la sunetul fanfarei de țărani din Sântandreeș se învieseră într-o horă stranică popor și inteligenți. Nedeea a durat până în de seară, când am mers la o cesă vecină pentru a putea admira hărnicia țărănelor din comună, după lucrurile lor, aranjate în o mică expoziție de țesături și cusături. Cu această ocazie s'au distribuit câteva premii pentru încurajare și un album al dsoarei Cosma pentru perfecționarea lucrurilor cu motive românești.

Seara a urmat concertul. Lume cu mult mai multă ca la celelalte festivități, căci mai veniseră după amiază și în de seară.

Era o pleiadă de preoți cu familiile, advocați, învățători și alți funcționari. Așa începerea concertului era așteptată cu nerăbdare din partea tatarilor. Concertul a reușit splendid. Punctele programului au fost executate cu precizie rară și multe în urma aplauselor fără sfârșit au trebuit bisate. Am dori numai ca să avem cât mai dese ocazii a ne putea delota la suzul corarilor ca a dlui Branga în straturile poporului, la sate, care sarmănu și atât de străin de admirarea corurilor, a muzicii perfecționate. Aceaste, pe lângă o lă nobilitate mult în sentimentele sale, ar întări legătura și apropierea ce trebuie să fie între „down” și țărani.

O mică întâmplare. Un biet moș bătrân, ascultând aurit frumoasele cântări

ale corului, zice către altul cu un fel de mirare: „Doamne, Doamne, da frumos mai cântă, trei zile să tot ascuți, și uite că cântă tot românește, oare români să fie toți?” Am intrat cu el în vorbă și l-am convins că da, toți sunt români, fii de țărani ca și el. Și oăți, Doamne, nu vor fi îndeosebi în aceste părți ca moșul de mai sus?!

După concert a urmat joc și veselie, cum rar se pot vedea, și care a durat până dimineață.

Într'adevăr, zi de adevărat praznic au avut bravi sântandreeși și neștearsă la va rămănea în inimi amintirea sărbării sfințirii altarului culturii, la care nu mă îndoiesc, că vor ști ținea și pe mai departe cu aceeași înșuflețire și dragoste, cu care au fost la întreprinderea zidirii, fiind pildă vie și celorlalte comune din jur, pildă vrednică de urmat. Fie siguri, că cu drag sunt ațintite asupra lor privirile fraților lor din jur și cu laudă li se pomenește numele, și chiar și dușmanii vor vorbi cu respect și admirare despre un popor ce începe a se deștepta și a fi.

cs.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Pe Vineri 28 Oct. st. v. a. c. convoco On. preoțimea tractuală la conferința preoțescă anuală în Reghin.

Program:

1. La 8 ore a. m. serviciu divin cu invocarea s. dnh, prin preoții designați ad hoc. Predică: temă liberă, de Ion Silaghi, paroh.
2. La 10 ore deschiderea conferinței.
3. Constatarea celor prezenți și constituirea conferinței.
4. Discuție asupra serviciului divin și a predicii.
5. Comunicarea ordinelor consistoriale Nr. 12043 B's și pastorală arhierescă Jto 9/V a. c.
6. Rapoartele preoților cu privire la tema generală designată de către Preav. Consistoriu: „Cum a îndeolinit preoțimea arhierescă cele 12 puncte din Sfaturile arhieresti”, comunicate prin pastorală de la 29 Iunie 1909 Nr. 7983 Preș., și ce rezultate practice au obținut în sfera lor de activitate.

Aceste rapoarte are a le înainta fiecare paroh of. ppibiteral până la 10 Oct. v. a. c.

7. Pronunțarea conferinței în chestia delatarării unor obiceiuri streine în cultul bisericii noastre ortodoxe române. Circulara Nr. 1782 Bis.

8. Discuție și decizie referitor la înființarea unei foi populare. Circulara cons. Nr. 3020.

9. Disertațiune: elaborat liber în cadrele inst. ucianilor despre conferințele preoțesti, de Ioan Vodă paroh.

10. Stabilirea temelor pentru conferința proximală.

11. Propuneri.

12. Închiderea conferinței.

Înănești, la 20 Septembrie 1911.

Grigoriu Nicoară
adm. protopresb.

desface de a ne feri și păzi, de a o smulge cu rădăcină cu tot această burniană periculoasă, din pământul inimilor noastre, n'a încetat și nu încetează a ne sări într'ajutor prin povești de bine dori-toare, adevărate și sante, cari să ne slugească de călăuză în viață.

Evangelia ne'ndeamnă: „Să nu apună soarele întru mânia noastră”. Înțeleptul Solomon zice: „Cel târziu la mânia cu multă minte este, dar cel iu la mânia își arată nebunia”, și „cel târziu la mânia este mai mare decât un viteaz”. Sfântul apostol Iacob ne sfătuiește: „Drept aceea, frații mei iubiți, să fie tot omul grabnic la auzit, târziu la vorbit, târziu la mânia, căci în mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu”.

Poetul zice:

„Mânia'n oamenii cei buni
„Se naște moartă, se topește,
„In cei cuminți un ceas trăiește;
„In semidoctii trăiește luni,
„Tre ani în proștii cei din gloată,
„Iar în mișei viața toată”
(Trad. d. G. Coșbuc, Alb. an. VIII. p. 760).

Să recunoaștem odată, că vremea ne-a chemat și ne cheamă și pe noi mândiți vechi ale unui trunchi ales și vestit la o viață nouă și luminată, la o viață cuvincoasă pe care avem marea și sfânta datorie de a o trăi cu cinste, dându-ne seamă în fiecare moment, că viața unui popor ca și viața unui om, nu costă numai în a trăi de azi pe mâine, în a-și împăca năozurile de Joi până mai apoi, ci scopul nostru ca oameni și ca popor trebuie să fie cu mult mai însemnat și

mai frumos de a răzui spre deșăvșire în toate faptele, în toate lucrările, în toate alăturiile vieții, ascunzându-le vitorului de multeori ne aduc neplăceri, ne'ntelegări, mânie, ură, ceartă și răutate față de cei mai de aproape totuși să fim trezi la minte, buni la inimă, ca în noi mânia cum se naște, să și meară, să se topească și să nu rămănem luni ba chiar ani stăpâniți și purtați de ea. Eară când e vorba de lucruri obștești și mari, de apărare, susținerea și întărirea bisericii și a școlii, de alcătuirea deosebitelor societăți, ca de pildă a unei agenturi a despărțământului, care să nu mai lase pe sături părăsiți, oi cei chemați, deșteptătorii să-i chame în timpul de eamnă în Duminică și sărbători în unele din sările săptămânii la ospățul luminării, la prelegeri și sezoțuri literare, în cari spre întărirea credinței, de lege și neam, să li se arate obârșie, să li se spună, cari au fost conducătorii cel mai viteji, să se sfătuească asupra nevoilor zilei, să se îndrume a purta o economie mai cumințe, când e vorba de înăpărea unei biblioteci, care să înlesnească cetitul; a unei reuniuni de cântări, pomplieri... precum și a anumitelor fonduri, atunci zic să se lase ambiția mării deșerte să se lase mânia, pizmă, ură, cu'n ouănt toată răutatea, toată ne'ntelegerea ce-ar putea zidărnici înființarea, și astfel purcând să-și de-a cu toți mâna — mâna alcătuirii de lucruri bune și fo'ositoare! Să se urmeze neuitatei pilde a doi oameni din vechime: Temistocle și Aristide, cari erau vrăjmași de moarte unul cu altul. Fiind cei mai cuminți, s'au ales

NOUTĂȚI.

Distincțiuni. S'a conferit d-lui Dimitrie Florin, căpitan în r.g. de inf. nr. 64, „Crucea pentru merit”. D-lui D. Hebray, căpitan în reg. de inf. nr. 2, i s'a acordat în mulțumire și recunoștință a Suveranului pentru serviciile militare.

Furia poporului. Din o corespondență ce ni s'a trimis din părțile Branului, aflăm cu părere de rău, că învățătorul Nicolae Boșu din Predeal a ajuns în conflict acut cu locuitorii comunei din pricina competențelor sale învățătoresc. Învățătorul zice, că și-a formulat pretenziunile sale pe baza legii, cerând d. e. reținut de cearșet 200 cor., deși el din comună fiind avea casă proprie, iar poporul i-a oferit sau corespunzător împrejurărilor locale. Învățătorul însă n'a primit oferitul și n'a ascultat nici sfaturile binevoitoare săi, ci a apelat la forțele edemistice purtând oamenii pe la judecățiile civile, prin ce le-a cauzat supărări și speze zadarnice. Acestor neînțelegeri, se zice, a oțzau jertfă învățătorului. Niste răufăcători au dat foc și i-au pricinuit o pagubă de peste 6000 coroane. Desaprobăm cu toată hotărârea astfel de fapte neorăditești, dar tot-o dată sfătuim pe învățătorii noștri să nu ducă lucrurile la extrem, ci să se poarte față de popor cu mai multă bunăvoință.

Concertul tenorului I. Rădulescu. Suntem informați, că Duminică în 15 Oct. la ora 7½ tinărul și simpaticul artist dl. I. Rădulescu va concerta în sala muzeului național din Sibiu. Dl. I. Rădulescu este absolvent al conservatorului de muzică din București și în vremea lui de muzică din concertat la Lugos și Arad, stărnind admirația sinceră a publicului românesc care s'a grăbit să-l asculte. Nădăjdum, că dl. Rădulescu va ști să lase și printre Românii din Sibiu aceeași impresie bună, — de-aceia îndemnăm publicul nostru iubitor de artă adevărată să-i dea tot sprijinul său calduros. Programul concertului se va împărți Duminică sara la casă. Biletele de intrare se pot găsi la Librăria arhidiecezană și sara la casă.

Cel mai lung tunel. În Vladivostok s'a ținut Sămbătă trecută o consfătuire asupra zidirii unui tunel, lung de 21 kilometri, în Caucaz. La consiliul inginerilor au luat parte specialiști ruși și străini. Construirea tunelului va dura 7—8 ani. Cheltelile vor face cam o sută de milioane de ruble.

Universitatea și ateismul. Intr-o ședință din zilele acestea a sinodului evanghelic din Lipsa s'a anunțat, că un neamț bogat din Olinda a oferit universității o fundație de mai multe milioane pentru îngrijirea și răspândirea ateismului. Universitatea din Lipsa a refuzat oferta.

Iarăși furt de tablou. Intr'un oraș din provincia franceză Bretania s'a furat tabloul „Neptun și Amfitrite”, o lucrare de Boucher, în valoare de 25 mil. de franci.

să meargă ca deputați, ca apărători ai drepturilor poporului, în o țară despărțată. Ajungând la hotarul țării, a zis Aristide: Temistocle, să lăsam vrea și neînțelegera ce avem între noi pe piatra aceasta, oare călătorim pentru folosul mamei noastre, a Patriei, și încercându-ne iarăși pe aicea o vom lua stăruie”. Astfel s'a făcut și noi, căci toată propășirea și înaintarea, toată sângerea la o stare înfloritoare, toată bogăția materială și culturală, toată alcătuirea de societăți, la cari a ajuns unul sau altul din statele noastre, e nu numai fală, mândrie, și lauda lui, ci și a neamului întreg. Căci, numai neamul, ai cărui fiți hrănesc aceleași doruri și se încălzesc la flacăra aceluiași dejd, au rost pe lume, prin urmare numai aceștia au dreptul de a trăi. Neamurile ai căror fiți își risipesc puterea în certuri, zavistie, neliniire unul împotriva celuilalt, neamurile cari nu au o stea conducătoare în lume, nu s'vrednice să vadă fața soarelui, menirea lor e mormântul de veci, fiindcă n'au năr un rost pe lume”, zice un de bine doritor. Țara Noastră, An. I. Nr. 10, p. 155.

Când apoi eu toții pentru singurul scop mare al vieții noastre creștinești și românești fi-vom una, neclintiti și neturburati în gândurile și în voința noastră, armele dușmanilor noștri se vor frânge de zidul nebiruit al drepturilor și minții noastre, și acel vis neîmplinit de jalea căruia ne-au răposat ei moșii și părinții, ni l vom vedea cu ochii.

Teatru. Măne, Sămbătă, își începe societatea teatrală germană reprezentațiile în teatrul orașene din loc. Se dă mănă: „Der gardefischer”, comedie în 3 acte; Duminică d. a. la orele 3, cu prețuri reduse, drama: „Der stille See”, iar sara farsa „Glück bei Frauen”. Lună drama: „Nach mir”, iar Marți opera „Zigeunerliebe”.

Falsificatori de bani. Jandarmeria din Geosgiul-inferior a descoperit zilele acestea o bandă de falsificatori de bani, și a arestat pe locuitorul din Almașul mare, Păscuț Păscan și pe culegătorul tipograf fără ocupație Romul Budoi. Acest din urmă a recunoscut, că a voit să pună în circulație banii falsificați; Păscan însă până acum tăgăduiește că ar fi vinovat. Bani falsificați sunt turnați din zinc și suflați cu aer. Răspândirea lor, între țărani neștiutori, n'a fost toamă lucru greu. Jandarmeria cercetează, ca să afle și pe ceilalți membri ai bandei.

Contra scumpirii traiului. În săptămâna aceasta s'au ținut mai multe adunări populare, atât în capitală, cât și în orașele din provincie. În adunările acestea s'a cerut, ca guvernul să permită fără amănare importul de carne din Sărbia și Argentina. S'a mai cerut suspendarea taxelor vamale pe grâu și pe alte alimente.

Inaugurări. Zilele acestea s'a inaugurat noua clădire a școlii săseșe din Bistrița, — o zidire monumentală modernă. În anul viitor va veni la rând Mediasul, după aceea Brașovul și Sibiuul. — Dorim, să putem anunța același lucru cât mai curând și despre Bradul nostru din Zarand.

Refugiați din Tripolis. Pe un vapor al societății Adria au sosit Duminică numărul de refugiați turci tripolitani la Fiume. Refugiații povestesc, că în Neapoli s'a dat închiș într'un hotel două zile, și nu li s'a dat nimic de mâncare și beaură. După multă rugămintă li s'a permis în sfârșit să plece din Neapoli la Fiume. Sunt cu totul vreo 40 de familii, bărbați, femei și copii. Consulul turc din Fiume li-a dat îndrumări și bani, iar refugiații au pornit mai departe spre Constantinopol.

A nins pe munții Făgărașului și ai Sibiuului. Avem vreme frumoasă și rece.

Tribunal în Beiuș. O deputație beiușană, condusă de contele Stefan Tisza, s'a prezentat la ministrul de justiție Székely pentru a cere înființarea unui tribunal în Beiuș. Ministrul a promis să împlinească dorința aceasta.

Salariul medicilor. Comisiunea administrativă a comitatului Timiș a ținut luni o ședință, în care s'a discutat, că pe teritoriul comitatului sunt vacante douăsprezece posturi de medici comunitari și cercetători. Comisiunea a hotărât, să ceară de la ministrul de interne înființarea de a îmbunătăți salariul mai multe din aceste posturi de medici, prin un adaos de câte o mie de coroane.

Expoziție plutitoare. O societate națională s'a format în Paris, cu scop de a face cunoscut produsele industriei franceze în piața lumii. Vase uriașe în trezinde călătorii în jurul pământului, se vor ține în porturile principale și vor organiza pe bord expoziții periodice. Astfel de întreprinderi s'au mai făcut în Rusia, Anglie, Germania și Suedia. Primul vas francez va pleca în martie din Havre și va sta mai multe zile în: Boston, New-York, Filadelfia, Rio de Janeiro și în alte porturi. Tura întreagă va dura 8 luni.

Congres al abstinenților. Reprezentanții organizațiilor de abstenență din toate părțile Austriei s'au întrunit la 8 l. o. la Graz în al doilea congres austriac împotriva alcoolismului. Protector al congresului a fost guvernatorul contele Clary-Aldringer. S'au ținut numeroase și importante conferințe. S'a accentuat necesitatea introducerii unei legi împotriva beției. S'a vorbit despre înăbușirea alcoolului asupra organismului copiilor; despre obiceiul de a bea cu prilejul serbarilor tinerimii școlare; — în legătură cu aceasta s'a hotărât, ca ministrul de instrucție să fie invitat a opri tinerimea din școlile medii și să facă parte din reuniunile studențești. Ordinarele episcopoci vor fi rugate să se îngrijească a lămurii tinerimea din seminarii asupra stricăciunii produse de alcool. Se va cere în luptă această s'a hotărât preoții și al călugărilor. „Problemele viitoare naționale și sociale, a zis unul din conferențarii congresului, vor putea fi deslegate numai de acapela, prin treze”. *

Curiositate pedepsită. Frânarul unui tren de mărfuri, care plesese oțză Se-ghedin, era curios să vadă mai bine podul de fier dela Algy. Când trenul trecea pe pod, frânarul și-a scos capul pe fereastra vagonului, dar s'a lovit de un stâlp și a oțzut între roatele trenului, care l-a zdrobit aproape de desăvârșire. Muri-bunda a fost transportat la un spital din apropiere.

Pardoseală de piele. În vara anului trecut s'a construit în orașul Birmingham o stradă, la a cărei pardosire s'a întrebuințat piele. De atunci și până astăzi, într'un timp relativ destul de lung, noul fel de pardoseală s'a dovedit foarte durabil. Pielea destinată pentru acest scop a fost tăiată în bucățele mărunt și mestecată cu asfalt și cu păcură. Combinarea componentelor substanțe formează un material dintre cele mai bune pentru pardosire. Nu face praf aproape de loc, este material elastic, și mai ales are partea bună că nu pricinuește șgomotul asurzitor al altor soluri de pardoseli.

Legatul Victor Petrișor al fondului Episcopului Nicolae Popea pentru maza învățăcoilor meseriași. Neconsolata mamă Ana Petrișor n. Ogoreanu, văduvă de învățător din Veștem, în nemărginită durere pentru pierderea unicului său fiu Victor Petrișor, absolvent al școlii economice dela Herestru (Bucoștelei) și fost șef de cultură la domeniul coroanei Sadova (România), din prilejul împlinirii aniversării a 3-lea dela moartea lui, pune tema cu 100 cor. la Legatul Victor Petrișor al fondului Episcopului Nicolae Popea pentru maza învățăcoilor meseriași, întemeiat de „Reuniunea socialilor români din Sibiu”. Din venitele legatului, care va spori din cametele capitalului, din donațiuni pioase făcute de rudeniile și prieteniile decedatului, de obștea din Veștem și de alții: 20% se vor capitaliza, iar 80% se vor folosi la ajutorarea copiilor săraci, dar cu purtări bune și sânguinoși din Veștem, cari se vor aplica la meserii, iar când va fi dată puțină să se activeze maza învățăcoilor, li se va da cel puțin o mănăcare pe zi. Din 100 cor. doamna Ogoreanu a pus la mână prezidențialui Tordășianu 20 cor., rămânând ea restul să-l plătească în rate. Dat fiind, că Reuniunea meseriașilor sibiieni dispune și de legatul T. L. Albin, cu scop de a ajutarea copiilor săraci din Cut, legatul mult regretatului Victor Petrișor este al 2-lea. Angajată în felul acesta populația din comuna Cut și Veștem la contribuiri, avem speranță, că părinții din partea locului își vor da copiii cu mai mult drag la meserii pe deoparte, iar pe de alta, dată îi va fi și Reuniunii cu mai multă ușurință puțină să inaugureze de mult și de mulți dorită „Maza învățăcoilor meseriași”. În scopul înnulțirii legatelor Reuniunea va face apel la oficiile parchiale concernente, să stăruie cu deosebire în postul mare al sfințelor Paști, când credincioșii sunt mai aplicați la aducerea de prinoase întru iertarea păcatelor pentru contribuiri cât de modeste, cari de altfel pot fi și în naturalii sau alte produse economice, ce se pot preface în bani.

Dz u vede.

AMVONUL.

Predică.

rostită în biserica din Ghelariu (trațul Hunedoarei) la 2 Iulie n. cu ocazia slujbei în sobor,

de George Raia, preot.

(Urmare.)

Iubiți Creștini! Socotind după oclindar cursul anului, toamă în Duminică viitoare se împlinesc 5 ani, decând s'a sfințit această sfințită biserică, re parată în mod fundamental, cu jertfa și sudoarea voastră. Dimpună cu mai mulți preoți m'am învrednicit și eu atunci a lua parte la sărbeara voastră. Din partea văr eratului nostru protopop, mie mi s'a înm edințat atunci să vă arăt, cât e de fericitor, cât e de dărmăzesc a ținea cu toată tăria la legea străbunului nostru, mărturisitor de biserică noastră gr.-ort., a vă arăta apoi înfricoșata rădăcirea a celor slabi de în g'er de a-și părași ce au mai scump în cer și pe pământ: botezul sfințit cu care s'au botezat, și în sfârșit de a vă arăta, că a această biserică care s'a sfințit atunci, ca o mamă duioasă și a întins brațele calde ca să strângă cu căldură la sinul său pe toți cari o adoară și se alipească de dânsa... V'am spus atunci, că această iubită maică, gătită în haine de sărbătoare — ca o mareă împodobită cu salbe și cu mărgelile în ziua cununiei — a fost plină de o dumnezeiească bucurie, văzând tărnia credinței și alipirea neclintită a unor fiți ai săi. V'am spus atunci, că această sfințită maică biserică cununioasă de altă dată și clătina o p' nori și a săi mai nesocotiți, întruna o p' răsii și a se depărta dela sinul ei cald... în

aceea zi de mare praznic pentru dânsa — prin rugăciunile înălțate — a îndreptat oțză stăpânul cereșu un mare și sfințit jurământ... că de aci înainte nu va mai slăbozi de sub aripile sale de mamă adevărată nici un singur suflet... Ba într-ă-tăta îi va îndulci și îi va încălzi, ca nioi măcar prin vis, nioi măcar prin gând să nu-i mai treacă pe-yo-una a se depărta dela dânsa!...

Cinci ani de zile au trecut de atunci!... Acel mare și sfințit jurământ a sburat la cer!... Și — această biserice gr.-ort a noastră — care l-a rostit, stă tăcută și înecată în nespusă obidă, văzând slăbioșia unor fiți ai săi, cari fără nioi o vină au părăsit-o, ori se poartă cu gândul de a o părăsi — silindu-o a-și călca jurământul dat... Da, suflete creștine! Deschideți urechea — inimii și ascultați sfășietoarele tânguiri ale maicei tale — bisericei tale, — pentru pierderea ta! Ascultă și auzi amarele ei suspine înecate, cari îi sfășie peptul pentru rădăcirea și nefericirea ta, oțză care alergă în mod neocotit din înșoași voea ta!

Fiindcă aici prin „pădurărimă” semnele înfricoșatei boale sufletești spuse mai sus înă nu s'au șters cu totul, ba cu groază pare că vedem, că să înnulțesc o iertă-mi că și de oțzată să vă mai arăt înspăimântătoarea oglindă a celui mai greu păcat dintre toate câte se pot face: părăsirea legii strămoșești. —

Fraților! Creați că e din lucru oțt se pote de ușor de înțeles din partea ori și cui, că Stăpânul făpturii, — D zeu, tuturor făpturilor sale le-a dat legi și rândueil, căroră să se supună de lege de cari trebuie să se țină, dacă doreșu a nu vătămă pe marele Stăpân, și dacă nu-și doreșu nioi cirea și dreapta osândă.

Priviți în jur de voi și veți afla, că toate viețuitoarele neînsufletește se află bine în legea dictată lor de Dzeu!... Floricelele, cari împodobesc câmpii și plaurile, nu sunt ele multumite cu legea dată lor de Dzeu?... Când ați putut măcar și numai gândi, ca de pildă floarea roșietică a mărului să-și fructeze coloarea ei, și să dorească a se preface în floare albă de cires?... Trecutu-v'a cândva prin minte gândul, că de pildă spicul ourat de grâu să răvnească a se îmbrăca în forma paiului de oucruz!...

Tot asemenea se țin strâns de legea lor toate dobitoacele, ba chiar și elementele naturii cum sunt: vântul, ploaia, căldura, zăpada... tot ce putem vedea, ce putem simți, se țin dela întemeierea lumii de natura și legea lor... Și numai tu, omule, care ai suflet nemuritor și ai minte de înțeles... numai tu, și chiar tu să-ți bați joc de Stăpânul tău din cer, erătând că nu ești îndestulit cu legea ce ți-a dat-o, și cu care ai trăit și ai murit părinții și moșii tăi?...

Iubiți frați! Astăzi venind la voi, când am trecut prin minunați codri de pe coastele acestor munți, am stat uimit în fața unei vedenii... Acel codru cu frunza verde, cu lăstarii mlădioși, cu șgomotul și șopotul de frunzișuri legănate de vânt... mi se părea că eu l'am mai văzut par'că ieri... alaltăieri... După ce însă mă trezii din visurile mele, înțălesei, că de când mai pe urmă am văzut acest codru, au trecut 5 ani de zile!... Dar cum se poate? În cinci ani au fost cinci toamne și cinci ierni?... Cum de nu s'a îngălbinat frunza! Cum de n'a pierat!... Cum de nu s'a uscat fragele lăstarilor!... Căci în adevăr acest codru e toamă chiar acela, pe care l'am văzut acum 5 ani... Dar ceată, că o drumeală mai aspră de vânt făcându-l abuzul prin crengile înverzite, pare că mi zice: „Fiul omului! noi, vlaštarii acestui codru, nu suntem cei de acum 5 ani...! Suntem numai din primăvara asta; ... dar suntem toamă ca aceia, fiindcă noi urmăm întru toate legea părinților noștri, și nu numai de cinci ani, ci poatecă de cinci mii de ani ne ținem de această lege a noastră, decând ne-a dat-o Stăpânul... Noi nu ne lăsam legea noastră, precum vedem că o fac unii dintre creștini... În legea aceasta ne-a lăsat Dzeu, aceasta o ținem până va fi pământul...! Sub povara unor astfel de sbuciumări sufletești, sub greutatea unei atari luminări a capului meu mă trezesc ca dintr'un vis, și sufletul meu obosit se înalță oțză luminoasele tronuri ale împăratului împărtășitor de legi... și plin de amărăciune suspin din adânc... „Dzeule Sfinte! Codrul acesta, lemnele acestuia fără viață împlinesc voința Ta. Îți țin legea ce le-ai dat-o neschimbată!... În vreme ce unii dintre harnicii noștri „pădurarii” omeni făcuți după chipul și asemănarea Ta... Te vatămă Dne, pe Tine!... Vatămă Țărina părinților cari i-au adus pe lume... depărtându-se de legea Ta Sfințită și făcându-se necunoscuți de moșii și strămoșii lor!... (Va urma.)

Nr. 440/1911.

(394) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător, din comunele mai jos numite, se descrie concurs, cu termen de 15 zile, dela prima publicare în acest jurnal.

1. **Ciugudiu**, cu salariu: 600 cor. (200 cor. din un loc al școlii, 400 cor. din repartiție) restul cerut dela stat; cuartir în edificiul școlii și relut de grădină.

2. **Inuri**, cu salariu: 600 cor. din repartiție, restul cerut dela stat; cuartir în edificiul școlii și grădină.

3. **Păclisa**, cu salariu: 600 cor. din repartiție, restul cerut dela stat; cuartir în edificiul școlii și grădină.

La toate trei posturile cei aleși vor fi datori a instrui elevii în cântările bisericești și a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică, unde va cânta cu ei la sf. liturgie.

Cererea de concurs se va înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termenul indicat, fiind poftiți concurenții a se prezenta înainte de alegere la biserică spre a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Alba Iulia, 26 Septembrie 1911.

Of. protopresbiteral rom. gr. or. al tracului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Teculescu
protopresb.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telefon 88-89

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körút 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și
4-5 p. m.

[448] 39- Director-șef

Dr. Cosmutza.

Frumseța.

Dorința cea mai ferbinte a oricărei dame e fără îndoială: a fi cât mai frumoasă, și spre a ajunge acest scop, ea prinde orice ocaziune, își spoște obrazul cu mijloacele cele mai de necrezut, ceea ce în cele mai multe cazuri are ca urmare, că obrazul, în loc să se înfrumusețască, se ruinează, astfel, că are lipsă de un timp îndelungat și de o îngrijire deosebită, până ce din nou e restabilit.

Singurul succes în lume, pe care l-a dobândit farmacistul Clemens v. Földes cu **Crema-Margit** (cu deosebire în Franța și Germania) a îmbărbătat pe mulți oameni la imitarea acestui mijloc renumit, nestricăcios, care singur are un efect miraculos în contra tuturor necurătenilor de piele, cum sunt pistruiele, petele de ficat, sgrăbunțele etc. Se înțelege, aceasta nimănui nu i-a reușit, căci secretul producției **Crema-Margit** îl cunoaște exclusiv numai inventatorul și fabricantul, care și păzește acest secret, prin aceea că tot singur pregătește acest preparat. Se vede dar că **Crema-Margit** rămâne deapănura aceeași; pregătirea ei e conștientoasă, din care cauză și efectul ei e repede și sigur. Admoniem deci damele, a-și spoi obrazul cu fel și fel de alifii; să folosească numai acel mijloc, care e recomandat și de medici renumiți din Anglia, Franța și America, ca unicul mijloc cu efect sigur, nestricăcios și bun pentru susținerea frumseței. Acest renumit mijloc de frumseță e **Crema-Margit** a lui Földes, care deja după o întrebuințare de 4-5 zile schimbă pe deplin pielea feței, pistruiele, petele de ficat, sgrăbunțele, roșata de față și mâni le depărtează, iar feței îi imprumută frumseță ideală, improspătare și tineretă. Pe lângă toate acestea **Crema-Margit** e cu totul nestricăciosă. O doasă mică costă 1 coroană, una mare costă 2 coroane. **Sapunul-Margit** 70 fileri. **Pudra Margit** (albă, roz, și crème) 1 cor. Toate aceste mijloace pot fi folosite și separat. **Crema-Margit** a lui Földes se poate căpăta în toată farmacia mai mare, dacă însă undeva nu se află de vânzare, doritorul să se adreseze direct inventatorului **Clemens v. Földes**, farmacist în Arad.

Depozit central în Sibiu (Nagyseben): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav Meltzer, parfumeria Meltzer, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Ervin Rummel, Pissel & Schmidt; în Agnita: Wilhelm Fröhlich; în Sighisoara: A. W. Lingner; în Mediaș: Ioan Obert.

[132 a] 8-8

Cancelarie administrativă și biuro de informațiuni

în
Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusale, administrative și comerciale, mijloacele împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijloacele cumpărări, vânzări, exarandări de bunuri, mașini, motoare, și alte rechizite economice; finanțez parcelări de mori, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școli și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efectuează tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

(84) 23-

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat.

VIII. Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

Papier à Cigarettes

PARIS

se capătă în toate tutungeriile.

124 b) 11-

Căștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.

**Anunț
de noroc!**

Căștigurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loterii de
bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:

Cășt. principale:

Mărci	560,000	Mărci	300,000
"	550,000	"	200,000
"	540,000	"	100,000
"	530,000	"	60,000
"	520,000	"	50,000
"	515,000	"	45,000
"	510,000	"	40,000
"	305,000	"	30,000
"	303,000	"	20,000
"	302,000	"	15,000
"		"	10,000

p. a. m. d.

În total conține loteria, care constă din 7
clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8
premiu, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume
cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000,
acesta al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficiu al losurilor cl. I. sunt:

Los intr. g.	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficiu de tragere provăzută cu em-
blema statului, din care se văd depunerile pen-
tru următoarele clase, precum și lista exactă
a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gra-
tis și franco.

Fiecare participant primește după tragere
lista oficială de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția
statului. Totodată rog comanda cel mult până în

27 Octombrie.**Samuel Heckscher senr.**

Casă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr.
Casă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los intr. g. la M. 6— (K 7—)
" de jum. la M. 3— (K 3-50)
" un sfert de los la M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat { Ce nu corespunde a
Prin mandat postal { se șterge.
Ridicați-o prin ramburs {

(389) 3-16

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. damelor, că m'am
reintors deja din călătoria mea de cumpărări și am adus cele
mai frumoase noutăți de sezon în

pălării de dame, fete și copii

și în căciuli de păzlă. Invit respectuos p. t. damele a vi-
zita bogatul meu sortiment în articolele numite, care le ofer
cu prețurile cele mai moderate.

Reparaturi se fac în modul cel mai frumos prompt și
foarte ieftin.

Cu deosebită stimă:

Hanna Adleff

salon de pălării de modă

strada Honterus Nr. 8.

(396) 1-2

O vai!

La tusa, răgușală și mucărie ajută re-
pede și sigur.

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra a-
petitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

O să mă înnece
această tusa rea!

Farmacia „Reichspalatin“.
Budapesta, VI. Váci-körút 17

Pastilele de piept ale lui
Egger m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummel, Carol Priessel, Au-
(372) 4-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

UN MILION coroane

cel mai mare câștig din lume!!...

Cel mai bun sistem de păstrare

împreună cu celea mai extraordinare șanse de câ-
știg pentru sărac și bogat îl prezintă fără doar și poate
obligațiunile de câștig dela

Banca Hipotecară Ungară și Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie,
căci ambele au celea mai multe trageri anual, totodată
celea mai mari câștiguri din lume și pe lângă toate
acestea fiecare loz trebuie să se tragă și să câștige ne-
condiționat. Deci nici un risic, nici o pierdere!!..

9 trageri anual!!..

Căștigurile principale:

**Cor. 1.000.000, 500.000, 400.000, 300.000, 2 de
200.000, 100.000, 2 de 75.000, și o mulțime de
50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 10.000, etc. etc.**

Proximele trageri vor fi în

25 Octombrie și 27 Decembrie a. c.,

ieșind la sorți cu ocaziunea din urmă câștigul principal de

UN MILION.

Pentru a înlesni fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de
câștig le vindem de prezent ambele în grupă, — adică
din fiecare câte o bucată, — pe **38 rate lunare** conse-
cutive a **10 coroane**.

Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul
la proximele trageri, iar achitând ratele regulat, va participa la
9 trageri anual cu câștiguri de peste **3 1/2 milioane cor.**

Vindem aceste oblig. de câștig și singuratic și a-
nume celea dela **Banca Hipotecară Ungară** pe **35 rate**
lunare a **6 cor.**, iar celea dela **Prima Cassă de Păstrare**
Pestană din Patrie pe **35 rate** lunare a **5 cor.**

NB. Aceluia, care ne trimite primele **3 rate** de
odată, îi evităm a **4-a rată gratuit!!..**

Grăbiți cu comanda, căci tragerile viitoare sunt la ușă!
Nu lăsați ocaziunea să treacă! Puneți mâna pe noroc!!..

Prospecte și explicări trimitem la dorința oricui gratis și franco.

Se caută agenți în provincie.

Cu deosebită stimă:

Ústredná Banca Účastinný Spolok,
Budapest V., Sas-u. 24 sz.

(361) 6-7